

Abonamentul:

Pentru monarhie.
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor. $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 fr., $\frac{1}{2}$
an 9 fr., $\frac{1}{4}$ an
4 fr. 50 cm.

Focea apare în fie care
Sâmbătă.

Unirea

Inserțiuni:

Un șir garmond:
odată 14 fl., a doua
oră 12 fl., a treia
oră 10 fl.

Tot ce privește foia,
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirea”
în
Blaș.

Focea bisericească-politică.**Anul XIII.****Blaș 9 Maiu 1903.****Numărul 18.****LA ROMA.**

Luna trecută s'au împlinit zece ani, de când cei dintâi peregrini români, în frunte cu actualul Mitropolit, au vizitat eterna Cetate.

Și de atunci mereu era treaz în noi dorul, de a merge la leagănul originii și credinții noastre, de a ne închina la mormintele marilor Apostoli și de a ne umple sufletul de pietate și admirațiune în fața monumentelor, așa de frumos grăitoare, rămase de la marii noștri străbuni și conservate cu atâta grije de numeroși Pontifici români.

Și dat ne-a fost, ca după zece ani să ne vedem dorul împlinit.

La 21 April n. — a treia zi a Sf. Pașci — 46 peregrini ne-am îndreptat pașii noștri spre Roma.

Numeroși amici și cunoscuți ne-au însoțit până la gară, dorindu-ne: drum bun!

Miercuri dim. am ajuns la Budapesta, unde, conduși de deputații László, Szöcs Pál, Petru Mihályi și Török Bertalan, deputatul cercului Alud, am vizitat întreaga clădire a parlamentului, ascultând și debaterile dietei. Sfirșind vizitarea măreței zidiri, am salutat cu toții pe dl ministru al cultelor, care în termeni foarte afabili ne pofti călătorie bună și promise a vizita Blașul, pe care îl numi: mică Atenă și de care scia să spună multe lucruri bune.

După amiază, conduși de dl prof. Dr. Siegescu, am vizitat Basilica și Castelul regesc, iar sara am pornit mai de parte spre Fiume, unde am ajuns a doua zi. Aici studenții au vizitat castelul Tersatto, vechea reședință a Frangepanilor, iar la 10 ore am plecat cu toții la Abazzia, renumitul stabiliment de băi de mare. După prânz am văzut părțile mai interesante ale orașului și sara am plecat cu vaporul spre Ancona, unde am ajuns cu întârziere de o oră, din cauză că marea fusese neliniștită. După scurtă rămânere aici pornirăm spre Roma, unde am ajuns sara, așteptați la gară de neobositul papa Nicola Franco, care ne conduse la institutul de călugărițe San Giuseppe,

unde puturăm fi găzduiți, din cauza nespusei aglomerări a străinilor.

Duminecă dim. pornirăm în două grupe spre a vizita monumentele Romei. Nu e locul a înșira aici tot ce am văzut și tot ce am admirat în timpul petrecut în eterna Cetate. E destul a pomeni la acest loc exclamarea unui soț de călătorie: Fie-care Român, ar trebui să cerceteze Roma, cel puțin odată în viața sa!

Luni la 11 ore ne-am prezentat în Vatican, pentru ca alături cu alți peregrini să vedem și noi pe Sfințul Părinte. Surprinderea noastră a fost nespuse de mare, când maestro di Camera Msg. Bisleti ne-a avisat, că Sfinția Sa ne primesce în audiență privată, o favoare foarte mare, considerând, că nu cerusem audiență, de cât sara precedentă, că Papa Leo e de 94 ani și că mulțimea celor ce doresc să-l vadă, crește mereu.

Rind pe rind, în frunte cu Ill. Sa Dr. Vasile Hossu, am ingenuchiat înaintea Sfinții Sale, sărutându-i mâna și primind binecuvântare și cuvinte afabile. În special studenții au fost îmbrățișați cu multă iubire de Părintele creștinătății.

Marți înainte de prânz cu sufletul plin de gloria străbună, de biruința și spiritul pururea viu al bisericii lui Christos, întăriți în credință și pietate, am pornit spre Florența, frumoasa grădină a Italiei. Aici am cercetat mărețul dom, unde s'a ținut sinodul pentru unirea Bisericilor, apoi Sta Croce, panteonul Italiei, unde dorm repausul de veci, unele din celea mai mărețe figuri din istoria poporului italian, apoi Sta Annunziata, ș. a. Noaptea am luat trenul ce duce la Venezia, regina mării.

Ziua de 30 April am petrecut-o în minunatul oraș, care atrage atâta lume pe canalele sale și la mărețele-i palate.

Vineri în 1 Maiu dim. suindu-ne pe vapor, am pornit din nou spre Fiume, spre a ne continua calea, către țara scumpă inimilor noștri, liniștiți și deplin mângăiați, că ne-am cercetat mama, pământul Italiei și pe tatăl nostru: Pontificele român, venerabilul bătrân, înaintea căruia se plcă capetele încoronate și puternice.

Duminecă în 3 Maiu, după prânz, am sosit iar la Blaș, întâmpinați de foarte numeroși prietini, cari au grăbit să ne îmbrățezeze de bună revedere.

Miercuri, ziua Sf. George, ne-am readunat în capela Internatului de fete, unde prof. Alesiu Viciu și A. C. Domșa, au celebrat liturgie de mulțumită, împreună cu Doxologia cea mare.

Deie Dumnezeu, ca nu peste mult să plece un alt grup și mai numeros la Roma, ca să se facă tot mai intime legăturile noastre cu orașul, ce la tot pașul, își vorbesce cu atâta elocuență de cei ce o dată au stăpânit lumea și își arată în neajunse și magnifice pilde, cât de puternic poate rodi sămînța Nazarineanului, când e în mâna unui lucrător bun și destoinic.

Pentru toate: Fie numele Domnului binecuvîntat!

STĂRI ACTUALE.

O liniște ca de mormint și o descărăjare amurțitoare se pare, că stăpânesce spiritele preoțimei gr. cat. din archidieceasă.

Raportele, despre sinódele îndatinate de primăvară, sint mai toate atât de oficiose — așa zicând pe un calapod — în cât cetind unul din ele poți avea icóna tuturor. Disertațiunii aplaudate la moment, ca apoi cu atât mai lute să se uite, necasuri bisericesti și școlare peste cari dăm în tot anul, se resolvă prin concluse puse pe hârtie, ca să rămână apoi în archive neescutate, date statistice și apoi mărturisirea celor prezenți.

Cestiunile cele mai de moment, pe cum sint congrua și autonomia, cari atât de mult interesază biserica noastră gr. cat. și slugitorii săi, să fi perit ore din mintea și inima preoților? Unde au rămas discușiunile pline de însufletire și entusiasm, cari să făcăt în jurul acestor două cestiuni, atât de adînc tăietore în viața bisericii și a preoților noștri? Său pôte nefericitul ajutor de stat aș putut sufoca în plepturile preoților ori ce simțeminte mai înalte, ori ce gânduri mai ideale? S'au adus hotăriri de cel mai mare moment și în aceste cestiuni (veđi sinódele districtelor: Sibiu, Ludoș, Cluș, Făgăraș, Mediaș etc. din 1900, 1901 și 1902), s'au pus pe hârtie concluse, ca să

Onoratul **PARACLIS** al Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu și pururea Fecioarei Maria și **CANÓNELE** către Domnul nostru Isus Christos și Îngerul păzitoriu. Prețul **20 fl. + 10 fl.** porto.

se conserve în arhive pentru timpurile venitoare! Da, s'au adus hotăriri demne, dar că luate au fost în semn de cinste și că de dorințele preoțimii ținut s'a contundeva, nime nu scie nimic! Preoților le-a rămas înse durerea, că plângerile lor sînt zădarnice, deci mai bine să tacă. Și de cît-va vreme ei tac, își sufocă durerea în sinurile zdrobite de atâtea gemete. E liniște deci. . . .

Și liniștea acesta să fie ea ôre rezultatul îndestulării, de care la aparință ne bucurăm?

Eă nu cred!

Înainte furtunei aerul încă e liniștit și nicăiri în natură o notă discordantă, totul e în tăcere. . . .

O liniște mult însemnătoare ține pe loc mințile preoților, ca și după o lovitură venită pe neașteptate în zile senine, care te ține pe un moment zăpăcit, cu mintea încurcată și inima nepalpitând. Așa a fost. . .

Azi înse, o mișcare, începută într'un centru al unui district protopopesc nu prea însemnat, o mișcare, cu care să vede, că consimt alte multe districte, ia proporțiuni tot mai mari. Un strigăt de durere justă, care nu mai pôt fi oprit, să pare, că a cuprins inimile preoților gr. cat. și, pe cum sîntem informați, ei sînt decisi a face pașii hotărîți cătră superioritățile bisericesci, cerënd lumină în ceea ce privește congrua și autonomia.

Să pregătesc representațiunii, cari cu petițiunile în mână să se prezinte în Blaș la Escelența Sa Mitropolitul și de aci la Ministru, eventual chiar și la înaltul Tron. Și că e justă mișcarea preoțimii gr. cat. într'u a cere întregirea venitului din partea statului pe calea On. superiorității bisericesci și că durerea lor a ajuns la culme, ne-o putem explica ușor.

Azi toate confesiunile din patrie își au preoții lor salariați din partea statului, numai preoții gr. cat. așteptă de secol dnpă congrua catolică și vor avea să aștepte încă mult, căci cunoșcem pledecile și condițiunile, cari se pun contra realizării ei și pe cari Veneratele superiorități bisericesci de loc nu sînt aplicate a-le primi. Și nici nu le pot primi, căci ni s'ar periclită autonomia Bisericii. Protestările iubiților noștri Archirei, ale conferințelor din Cluș, protestările noastre zilnice nu sînt băgate în samă.

Îată cauzele întâzierii salarisării preoților gr. cat. contemplate din partea congruei catolice!

Până la o eventuală rezolvare înse — dacă se vor putea rezolva într'un chip aceste chestiuni — preoțimea gr. cat. are să sufere daune necalculabile.

Sciam, că tinerii gr. cat. pot ajunge la treapta preoțimii numai pe lângă pregătiri mai înalte: maturitate și patru ani teologie, și apoi ieșind ei în viață o decepțiune amară le cuprinde sufletul, vedëndu-se necesități a se lupta cu neajunsuri materiale, cari nu le-ar fi meritate.

Amarul lor e cu atât mai mare, cîci ved, că numai ei sufer, pe cînd colegii lor de alte confesiuni și cu pregătiri pôte mai puține, să bucură de o dotațiune mai convenabilă cu statul greș al preoției.

Înțelegem deci durerea preoțimii și ne putem explica și mișcarea lor și am dori, ca la locurile competente ascultate să fie și vindecate ranele lor. Azi să pretind multe de tîre de la preoții noștri, cari trăiesc cu poporul, și în mijlocul poporului ar fi timpul, ca să se învrednicescă și ei de o sorte mai suportabilă.

Frate mie.

Curiosum. — Să ni-se lerte, dacă dăm nu ce curiosum, din propunerile înaintate Consistoriului din Sibiu. Îată ce cetim în „Telegraful“ din 30 April, p. 2. col. I. „Dep. Ars. Vlaicu propune, ca sinodul să decreteze de obligatorie cercetarea bisericilor din partea tuturor ômenilor, cari stau în serviciul bisericii, cum sînt: profesorii, preoții, învățătorii etc. Iar consistorul să fie îndrumat a îngriji de executarea acestei hotăriri.“ Față cu această propunere, cetim în nr. 44 a numitei fol, col. 3. la mijloc: „propunerea deputatului A. Vlaicu. . . după discuție mai lungă și une ori prea animată, în urma accentuării, atât din partea În. Preasf. Archiepiscopului și Preac. Vicariului, cât și din partea unor deputați, că celea cuprinse și dorite în ea sînt de ajuns sulate în cuvîntul, prin care În. Preasf. Sa a deschis sesiunea actuală și formând obiect de specială preocupățiune în numărösele pastorale ale În. Preasf. Sale, — se consideră ca nefăcută.“

Care va se zică pe profesorii, preoții și învățătorii, nu legea bisericescă și sentimentul creștinesc are să-i îndemne la cercetarea bisericilor, ci . . . dl Vlaicu? — cu adevărat ceva curios!

Proces de agitație. — Primim următoarele șire: Din partea mai multor prietini, cunoscuți și rudeni am fost și sînt în continuu recercat să le scriu cum stau cu procesul meu de agitație? Neputënd a-le scrie unul fie căruia separat, cu bunăvoința Mult On. DVostre îmi iaă voia a-le răspunde în prețitul nostru ziar „Unirea“ în următoarele:

După ce am fost relatat din partea Dnui Inspector reg. ung. de școle din Deva la Înaltul Minister reg. ung. de culte și instrucțiunea publică, ca un agitator peri-

FEUILLETON.

MICULEROŪ.

Istoriă din revoluțiunea franceză.

După Krafft Erich.

Era încă în febrere pe timpul acesta înfricoșata revoluțiune în Franța. Ura sêlbatică a ômenilor, insetați de sânge era îndreptată cu deosebire în contra acolora, cari nu voiau să jore pe noua constituție contrară principiilor de credință. Dintre nobili, mare parte își aflară mórtea pe eșafod, pentru credința lor nestrămutată față de biserică. Mulți, ca să scape, pribegiau prin țări străine, sau isgoniți de mercenarii revoluțiunii, rătăcîu în cöce și încolo în propria lor țară.

Între acești din urmă era și abatele Dryant. După o pribegire îndelungată în urmă și-a aflat loc de scăpare în unul din castelele contesei B. Aici și-a continuat oficiul de preot, devenind în curënd amicul sincer și povățuitorul catolicilor din jur. În castelul văduvei contese B. a prefăcut o chilie în capelă, așa, că în cel mai scurt timp puteau depărta și ascunde dinaintea spionilor veniți din întâmplare, tot ce aparținea capelei și ar fi putut trada secretul.

Precauțiunea acesta era tare de lipsă după ce întregă Franța băjbăia de spionii revoluțiunii. Unii dintre aceștia au început a-și îndrepta privirile și asupra castelului contesei.

Sosise Dumineca albă, în care copilul contesei B. avea să meargă la cea dintăiu cuminecare dimpreună cu căți-va copii de iobagi. Abatele Dryant i-a fost pregătit cu mult zel și ast fel acesta serbare a decurs cu pompă mare și a fost pătrundătoare. *) Zelozul părinte i-a îndemnat pe acei băieți, ca să rămână fii credincioși Mântuitorului și bisericii răscumpărate de Dînsul; afară de aceea i-a mai făcut atenți să se alipescă cu reverință deosebită și față de regina Ceriului, de Preacurata Feciöră Maria, și să o iubescă ferbinte, căci „cel ce onorează pe fiul, trebuie să iubescă și pe mama,“ grăia abatele „și dînsa le va fi recunos-cătoare de-apurarea pentru acesta dragoste.“ Băiații amintiți și rudeniile lor erau încă cufundați în rugăciuni în capelă, cînd unul dintre servitorii contesei intră galben ca ceara și spune stăpânei sale, că o cetă de revoluționari, cari abia crede, că vin cu gând bun, se apropie de castel.

Contesa s'a spăriat tare; dar fără ași pierde prezența iase să întîmpine pe ôspetii nechemate.

Preotul s'a ascuns într'o chilie, ce anume era alésă, ca să servescă de ascunși.

Deși abia i-să putea observa intrarea, ca să fie mai sigur era acățat pe ea o icônă mare a Preacuratei Vergură Maria, așa că să părea, că nu e de cît părete gol.

Băiații, cari s'au fost cuminecat dimpreună cu neamurile s'au depărtat pe

*) Prima cuminecare la rom. cath. se face cu o deosebită solemnitate în așa zisa „Dumineca albă“ (Domineca in albis), care e primă Duminecă după Pașci, la noi „Dumineca Tomei.“

Trad.

căi ascunse, capela în câte-va minute a fost străformată în chilie ordinară, ce nu se deosebea într'un nimic de celealalte chilii ale castelului.

O dispoziție înțeleptă. Căci revoluționarii pătrunseră deja în castel sub conducerea unui strunar, pe fața căruia să puteu vede urmele a tot felul de patim. Aă, pretins să estradeie pe abatele Dryant, care e aici.

„Afară cu preotul!“ au sbierat cătră stăpâna castelului.

„La cine țintesc?“ întrebă nobila Damă spăriată, dar cu cea mai mare liniște posibilă.

„Așa să vorbește, că în acest castel să susține un preot, un agitator în contra legilor statului, un dușman al Franței, a iubitei noastre patrii!“

„Esti în rătăcire cetățene! Dușmanul patriei noastre iubite nici odată nu află loc de scăpare în casa mea!“

Contesa a spus adevărul, căci bieții persecutați erau fără îndoială mai buni cetățeni, de cît tiranii, cari au resvrătit frumoasă Franța.

Revoluționarul a stat pe loc; dar nefiind totuși îndestulit cu răspunsul nobilei dame, a demădat soților să cerceteze castelul.

Cu o bucurie sêlbatică au îndeplinit porunca, căutând între strigăte și sgomote și rostogolind în tôte părțile mobilele. Dar înzădar.

Aprinși de mânie pentru osteneala zădarnică, scrișind în dinți s'au reintors ceata de criminali în apartamentul de locuit al contesei. Nobila damă din în-

culos, acel Înalt Minister, deși a avut cunoștință, că din partea Venerabilului Ordinariat Episcopesc am fost achitat, totuși nu a aflat de bine a mă întări de catechet la școlile de stat din Deva.

În urmarea acestora a trebuit să mă rog de Vener. Ordinariat de o altă parohie și s'a și îndurat prea grațios a-mi conferi parohia: Riuab.

Prin asta cugetam, că să vor liniști spiritele, cari nu erau agitate, de cât a ultra șovinistilor, și credeam că la pertractarea „vâdănăcsului“ ținută în Sâmbăta ss. Pașci, voi fi achitat de agitația presupusă. Inse ce să veți? Tribunalul din Deva, pe lângă toate acestea m'a pus sub acuză, și a defipt ziua de pertractare finală pe 13 Maiu n. e. unde „elövezetés terhe mellett“ trebuie să mă prezentez.

Vom vedea ce va fi și atunci.

Riuab, la 29/4 1903.

Ios. Stupinean
paroch.

50 de ani de la înființarea Diecesei Lugoșului, se implinesc în anul curent. Pentru celebrarea acestei aniversări jubilare, Consistoriul Episcopesc a dispus, ca în ziua s. Rusaliu — Patronul diecesei — să se cânte la finea sfintei liturgii în semn de mulțumită, Doxologia cea mare; iar o săptămână mai târziu, Dumineca Tuturor Sfinților, care cade la 14 Iunie st. n. a. e. serbările jubilare se vor ținea în Lugoș. Spre scopul acesta s'a compus un comitet diecesan mixt din cler și mireni din toate părțile diecesei, sub președinția efectivă a Reverendissimului Domn Canonic Ioan

Boroș. Programul detaliat al serbărilor se va publica mai târziu. Tot în același timp ambele Reuniuni învățătoresci își vor ține în Lugoș adunarea generală comună.

Körber despre ex-lex. — Deputatul Schöenerer a interpelat în Reichsrath pe ministrul președinte Körber asupra stării de ex-lex din Ungaria, pretinzând, ca proiectele de pact să nu le dezbate, până nu se va restabili în Ungaria starea constituțională.

Körber l-a răspuns că față de starea ex-lex din Ungaria, guvernul din Austria nu va lua nici o poziție, după cum nici guvernul magiar n'a luat nici o poziție față de evenimentele din Reichsrath. Pentru așa ceva nici un guvern nu e îndreptățit.

Iar la partea a doua a interpelării, că adevărat nu va lua măsuri de a întrerupe pertractările referitoare la pact, până la restituirea stării constituționale în Ungaria, a declarat, că starea ex-lex nu poate avea nici o influență asupra pertractărilor pactului. În tocmă după cum n'au avut nici în 1897. Nu este datorința guvernului austriac de a constata constituționalismul guvernului ungar. Iar dacă cine-va ar voi să atribue relațiilor actuale din Ungaria o importanță asemănătoare cu cea dinainte de 1867, ministrul președinte respinge ori ce tendințe de acest fel, aflându-le în contradicție cu cele mai vitale interese ale Austriei.

Revistă politică.

Roma. Cu prilejul vizitei, ce împăratul Wilhelm a făcut-o regelui Italiei, — vizită interpretată de totă lumea în favorul triplei alianțe — împăratul Wilhelm s'a prezentat și înaintea Sfinției Sale Pontificelui.

— Sînt fericit, că Vă află Sfinția Voastră, în deplină sănătate, a zis împăratul. Iar Sfinția Sa l-a răspuns!

— Și eu sînt fericit, Maiestate, că Te pot saluta pentru a treia oară în Vatican. Cum scii am deschis pe sama Nemților biblioteca vaticană, dorind din inimă, ca știința să aducă cât se poate mai aproape Roma și Germania.

După aceea a prezentat Sfinției Sale pe prinții germani și pe Bülow. A conversat apoi mai mult despre arhitectură. Împăratul a rămas încântat de afabilitatea și de vioiciunea Pontificelui. Când împăratul a părăsit Vaticanul, Sfinția Sa a apărut la geam, petrecînd cu ochii convoiul împăratului.

Peninsula balcanică. Revoluționarii bulgari și-au luat pedepșa. Vre-o 400 au fost măcelăriți de ostașii și gendarmeria otomană, mai multe sute dintr'înșii sînt prinși. Cercetările din Saloniki decurg. S'au aflat săpături adînci, cu ajutorul cărora să proiecta

timplare nu era de față ci numai copilul, care era după prima cuminecare.

„Nobile tinăr.“ strigară rebelii, „spune-ne numai de cât unde e ascuns preotul, căci de nu te plătești cu viața.“

Corifeul acelora, trăgându-și sabia s'a răstit cătră băiat. De bună samă voia să-l înfrice, ca așa mai ușor să-l facă să spună. Tinărul conte inse a rămas nemișcat la amenințarea dură și cu sânge rece și într'un ton de tot liniștit răspunde

„Dorința nu ți-o pot împlini.“

„Și pentru ce nu?“

Copilul n'a voit să mințescă și cu atât mai puțin să tradeze ascunzișul „Iubitului lui părinte“ cum numea el pe abatele Dryant. Ast fel n'a răspuns la obiect.

„Blastemat serv de preot.“ strigă corifeul, „e încă tinăr și deja intrată-tă-l de dîrz.“

Zicînd acestea, l'a apucat de cap și trîntit în cîce și în colo; altul l'a lovit atât de tare în pîetul fraged, în cât bietul băiat ametit a cădut jos aproape fără simțiri.

„Spune-ne! Nu vorbești?!“ strigară tot mai inverșunați și mai aprinși de mînie. „Spune, că de nu, te omorîm.“

Tinărul conte a început a tremura. Modul de tractare dur și fără milă al revoluționarilor, l'a umplut de grîză. Dar în butul tuturor terorizărilor, plin de curaj și resignațiune îl fixa cu ochi mari, ne mai învrednicindu-l de vre un răspuns, ci numai cu capul făcea semn de negare.

Ținuta hotărîtă a băiatului a infuriat pe revoluționari și mai tare. Această furie sălbatică și-au descărcat-o asupra mobilelor, sfărîmându-le în bucăți. Unul voia să nă-

vălescă tocmă asupra iconei Preacuratei Feciore, ca și pe aceea să o nimicîscă.

La vederea acesteia, tinărul conte cuprins de spaimă a devenit palid de mîrte tremurînd în tot trupul. „Dumnezeule! Acești monștri voiesc să profaneze până și chipul Vergurei. Numai acum a accentuat abatele Dryant, că cel ce să apropie pentru prima dată la sfînta cuminecătura, tot de una trebuie să venereze în mod deosebit pe regina Cerinului și acum chipul sfînt al acesteia să devină prada furiei acestor ômeni sălbatici!“

Ba ce e mai mult: după acest chip sfînt era ascuns Iubitul său părinte sufletesc. Cât de ușor, să pîteze întimpla, ca nimicînd icôna, să afle nșă secretă și ast fel și pe preot. Puțin șgomot, un glas profund, pronunțat spre părete, ar fi tradat, că acela e gol și asta era de ajuns, ca revoluționarii să afle locința secretă. Și așa erau tare esperti întru aflarea bietilor isgoniți.

Venindu-l în minte cu înțala fulgerului acest gând, dintr'odată s'a postat înaintea iconei, acoperindu-o ca sătura-l înaltă.

„La o parte nobile“ strigă revoluționarul infuriat, întinzîndu-și mîna spre icônă. Dar tinărul conte a rămas nemișcat.

„De lături!“ strigă din noă inimicul. „Dă-te de lături, la din contră vei plînge cu amar acêsta cerbicoșie.“

Dar nu și-a ajuns scopul. . . Ca o statuă de bronz a stat neînfriecat înaintea iconei tinărul, pe care iubirea tată de Preacurata Feciora Marie și față de părintele său sufletesc, pe cum și Mîntuitorului Isus, pe care de curînd l'a primit pentru

prima oară sub forma pânel*), l'au întărit în mod miraculos.

Un singur nerv nu i-s'a mișcat, când dușmanul, pășind înainte la măsurat cu ochii de fiară, stînd gata să se arunce ca un tigru asupra lui.

Acest curaj estraordinar al copilului a adus de tot în confuzie și infuriat până la nebunie pe revoluționar, cu atât mai vîrtos de ore ce soții au început a-l batjocori, zicînd că un copil slab, un nobil tinăr își bate joc de el.

În urma acestora, scoțindu-și pumnalul de sub vestmint, l'a îndreptat spre băiatul lipsit de ori ce mijloce de apărare.

„Trădătorule! Nobile și... acum la o parte, că de nu...“

„Feciora Preacurată! Marie! ajută-mi! ajută-mi!“ întrerupse copilul furia iacobinului sălbatic, fără ca să se misece din loc. Revoluționarul infuriat a ris sarcastic.

„Încă îndrăsnesci să-ți bați joc de mine!“ sberă cât îl lua gura. „Bine na răsplata.“ Zicînd acestea l'a înșipt în pîept pumnalul ascuțit. Urmă un valet înădușit și trupul gingaș al micului erou cădî spre chipul Preacuratei, acoperindu-l și scutindu-l chiar și în cîasul morții împrenă cu ascunzișul părintelui său sufletesc.

Această întimplare a cumînți chiar și pe cel mai sălbatic revoluționar?

(Va urma.)

*) Laicii în bis. latină să cuminecă numai sub o specie (pîne).

aruncarea în aer a părții orașului, locuite de europeni. S'a introdus cea mai severă cercetare în Macedonia, aflându-se mult cuant de dinamită și prav de pușcă. Orașul Saloniki de alt cum e liniștit, și probabil nici năile de război nu vor rămânea acolo timp mai îndelungat.

Correspondințe.

DIN MACEDONIA

— de la corespondentul nostru. —

Sofia, 21 Aprilie v. 1903.

Toți credeați că reformele propuse de Austria împreună cu Rusia vor liniști popoarele revoltate, înse atitudinea revoluționarilor bulgari și albanezi devine din ce în ce mai amenințătoare și mai anarhică. Nu putem admite că aceste bande lucră cu atâta îndrăzneală și tărie, fără un sprijin străin; Turcii au învinuit de la început pe Bulgaria, că sprijinesce revoluția din Macedonia. Azi s'a svonit prin oraș, că la Salonik a fost arestat consulul bulgar și toți profesorii bulgari, de ore ce s'ar fi dovedit, că sînt amestecați în afacerile comitetului. Mai probabil e, că Rusia lucră în Macedonia și să servească de Bulgaria ca să nu potă fi învinuți direct; politica rusescă este un șir întreg de intrigă. — E mai curiosă revolta Albanezilor, când să scie că reformele nu se vor aplica și în Albania. Jurnalele din Roma scriu, că dacă Austria ar ocupa o parte din Sârbia veche conf. Art. 25. din tractatul de la Berlin, așa cum a ocupat la 1878 Bosnia și Herțegovina, atunci și Italia să ceară și să ocupe teren în peninsula balcanică; ținta Italiei este Albania. E foarte probabil că acțiunea pornită de Albanezi să fie susținută de Italia.

Din aceste încercături nu poate nime spune ce se va naște.

Agentii infocați a Rusiei și Italiei își achită cât mai bine rolul. Albanezii au atras mai întâiu atențiunea asupra lor, cu asasinatul consulului Rusiei Scerbina, din Mitrovița. Consulul a murit și asasinul a fost condamnat la moarte. Turcii au trimis în contra Albanezilor un corp de armată, de ore ce amenințau chiar orașul Bitolia, capitala Macedoniei. Multe sate au fost arse și țiguri închise, fiind comunicația întreruptă.

Mai încălziți sînt Bulgarii. Ei acum două săptămâni au aruncat în aer vreo 3 poduri a liniei ferate orientale, spre Constantinopol. În ziua de 16 Aprilie v. la ora 8 de sara, revoluționarii bulgari, au aruncat în aer, cu bombe cu dinamită, filiala băncii otomane din Salonik; din focul născut aici s'a aprins și banca grecă din apropiere. Avera băncilor a fost scăpată, să află mai mulți răniți. Tot în timpul acesta s'au mai aruncat încă 50 bombe asupra altor clădiri publice.

Consulul german, care se află în timpul exploziunii în clubul din apropierea băncii a fost greu rănit. Asasinii se află

în trăsuri și de aici aruncă bombe cu dinamită. Probabil că poliția ajută pe bandiți. Gendarmăria a urmărit bandele, și afară din oraș s'a dat o luptă desperată. numărul morților e foarte mare. Valiul a luat cele mai severe măsuri, cu scop de a asigura viața străinilor. Panica este de nedescris. Bulgarii revoluționari amenință și cu alte asemenea asasinare, plătuite la Constantinopol și Bitolia. Garnisioanele militare au fost întărite, din contingentul trupelor de la Smirna. Furia Bulgarilor a crescut, de la omorirea conducătorului de bande Saef. O escadră Austro-Ungară se află în apropierea Salonikului, de ore ce Bulgarii au amenințat, că vor distruge și portul orașului.

Vestea celor întâmplate la Salonik a produs în cercurile înalte de la Constantinopol, multă supărare. S'a ținut în dată un consiliu de război sub presidența Sultanului. Edib Pașa a fost numit președinte a consiliului de război. Toți miniștrii au fost de părere, să se ia cele mai severe măsuri contra revoluționarilor, și să se trimită o notă Bulgariilor, în care să ceară explicațiunii referitor la atitudinea ei dușmănoasă. Dacă Bulgarii vor continua de a lucra în modul acesta, e aproape sigur un măcel general. Tribunalul militar va condamna la moarte fără milă, pe toți revoluționarii, cari vor cădea prinși. S'a svonesc, că Turcia va cere Bulgariilor tributul convenit pentru Rumelia, care n'a fost plătit de mai mulți ani, în cas contrar se va pretinde evacuarea Rumeliei.

E foarte curiosă liniștea, care domnesce astăzi în Bulgaria. Au încetat de o dată protestele și vorbele grele adresate Turciei. De sigur e mai cu minte să tacă cel mic, când vede pe cel mai mare, că e supărat. Ori cum s'ar întorce Turcia, din încercătura aceasta nu va mai scăpa cu fața curată.

SINODELE PROTOPOPESCI.

— Distr. Torontal. —

— 25 April 1903.

Adunarea protopopescă a tractului Torontal s'a ținut în anul acesta în Beba-veche la 9 April sub presiunea protopopului Dr. Laurean Luca.

După deschiderea ședinței protopopul a cetit raportul său despre starea protopopiatului în anul 1902. Începe cu o introducere în care arată necesitatea sobrietății în toate acțiunile preotului, constată apoi că în anul 1902 s'a sporit numărul bisericilor cu una edificată în Săn-Nicolau-mare, numărul sufletelor a crescut cu 48, școlile au fost cercetate de mai mulți prunci ca în anul trecut. S'au sporit înse concubinatele și s'au ivit și două cazuri de căsătorii numai civili, vițiu alcoolismului se lățește, poporul materialmente nu înainteză. Încheie cu o agrăire, ca preoții din toate puterile să lucreze la regenerarea poporului prin creșterea unei generații în principii sănătoase și în spirit mai creștinesc, că „puși sînt să meargă și rodă să aducă (Ioan 15. 16.)”

La p. II. din program referitor la stîrpirea concubinatelor și-au dat părerile în scris Vasiliu Deciu și Dr. Epaminonda

Lucaiciu. Ambii convin, că concubinatele sînt o urmare a lipsei de creștere religioasă, ultimul adaugă, că o cauză a sporirii concubinatelor e și legea civilă, care așa ușor permite divorțarea și suferă concubinatul fără a-l pedepsi. La protocol s'a luat, că pentru a putea influența preotul asupra poporului trebuie să i-se susțină vaza neștirbindu-se din nici o parte. — Cel ce cârtesc asupra preoților în public atâr cu cale cât și fără cale, nu fac alta, de cât subminează autoritatea preotului și indirecte lucră la demoralizarea poporului și lovesc ore cum și în Prea Ven. Ordinariate, cari nu ar fi cu destulă supraveghiere asupra purtării preoților.

Alegându-se spiritual On. V. Deciu, toți s'au mărturisit în capelă, ascultând mai întâiu esortarea On. Romul Poșar, preotul Bebel.

După închierea ședinței, ne-am despărțit cu iubire colegială, spre a ne vedea a II-a zi de ss. Paști la serata declamatorică-musicală a corului tinerimii române gr. cat. din Cenadul-Sârbesc.

X.

Dare de samă și mulțumită publică.

În sara de 8 și 9 Ianuar a. c. tinerimea gr. cat. din Dêrgea, în frunte cu vrednicul învățător dl Nicolau Șandru, a jucat o reprezentațiune teatrală, ca din venitul curat să formeze un fond, din care cu timpul, să se solvască salariul învățătorului.

Venitul acestei petreceri a trecut peste suma de 68 corone, din cari subtragându-se spesele, rămâne un venit curat de 46 cor.

Între suprasolvenți numărăm pe: Magn. Sa Dl Alexandru Nemes, jude reg pens. în Gherla 2 cor., Dna Veronica Pop 2 cor., Onor. Dn David Deac, paroch Păgăliș 2 cor., Stim. Dn Bescy Bertalan, notar în loc 2 cor., Dnul Condrat I. 60 fil., Dl Faik K. 1 cor., Dl Török David 60 fil., Dl Ștefan Târziu, primar 1 cor., Dl Vasile Târziu, prim-curator 1 cor., Dl D. Băban 1 cor., Dl N. Cozma 1 cor., Dl V. Cozma 1 cor., Mon. Dn Valeriu Popescu, vice-protopop onorar 5 cor., Dl Rosenberger 1 cor. 20 fil., Dl I. Nemes 90 fil., Dl I. Mihu, învăț. în Panticciu 2 cor., Dl Mendel 1 cor., Dl Nicolau Șandru, învăț. 2 cor.

Acestor marimonioși suprasolvitori ne ținem de datorință, a le aduce și pe această cale mulțumită. Cu recunoștință sîntem datorii și tinerimii gr. cat. din loc, care ne-au făcut acest venit, și în deosebi D-lui învățător Nicolau Șandru, care a jertfit chiar pentru binele nostru.

Dea Dumnezeu mulți învățători tot așa de zeloși și harnici, ca și al nostru.

În numele curatoratului semnez:

Dêrgea, la 12 Ianuar 1903.

Vasile Târziu
prim-curator.

Cătră P. T. Cetitorii.

On. Cetitorii, cărora le expiră abonamentul cu finea pătrăriiului prim, sînt rugați a-și renoi abonamentul; cum și cei ce sînt în restanță să binevoiescă a-și achita restanțele, căci fôia are lipse mari și ardetore.

Administrațiunea.

Noutăți.

Întru mărirea lui Dumnezeu Subscrierul în numele poporului gr. cat. din comuna Hordon, aduc și pe această cale cele mai profunde mulțumite marinimoșilor donatori: Alion Tompa, Rodovica Olariu și Constantin Mărtariu, economi din comuna Telciu, cari au infrumșetăt biserica noastră sêracă cu trei rînduri de ornate bisericesci complete în preț de 320 corone. Tanasa Iacob, econom din Hordon, carele în anul trecut întru scopul edificării acelei biserici a donat suma de 5600 corone, din noș își deschide mâna sa îndurătoare, procurând de la firma „Retaj și Benedek“ din Budapesta un rînd de ornate bisericesci în preț de 173 cor. și un potir de argint de china cu cupă aurită în preț de 80 cor. Faptele generose ale acestor marinimoși creștini, să le respălătescă preabunul Dumnezeu cu darurile sale ceresci. Noi, și următorii noștri în schimb pentru frumosele daruri le vom păstra stima, iubirea și recunoștința noastră. Hordon, la 13 April 1903. Iacob Pop, preot gr. cat. în Hordon. — Pe sama bisericii din Lăscud au cumpărat: Vasile Găinar, Login, o s. Evanghelie în preț de 25 cor., Ștefan Ștef cătana, un rînd de veșminte în preț de 100 cor., Zamfira Socol n. Valerian, un potir și aparținente în preț de 80 cor., Dl Georgiu Muntean, un tom de predici. În anul trecut au dăruit Dl Moșe Birtolon, un Apostoler, Irifan Șerban, un Orologer, George Șusca, un Liturger. Pentru acestea cărți și vestminte bisericesci, exprimăm mulțumită publică și pe această cale. Lăscud, la 26 Aprilie 1903. Iosif Socol, paroch. George Muntean, curator primar.

Episcopul Aradului. Ill. Sa Ignatie I. Pon, a fost consacrat întru Episcop la Sibiu Miercuri în 6 crt. Pe lângă Mitropolitul a luat parte la actul sîntirii și Ill. Sa Episcopul Popea de la Caransebeș

Numire. Rsmul Alesandru Uilăcanu, can. mitr. a fost numit președinte la comisiunea scolastică arhidieceșană.

Sciri personale. Emil Sabo, profesor la gimnasiul nostru, a trecut cu laudă cenzura de profesor în istorie și geografie. — Ioan Giurgiu stud. în drepturi a fost promovat la universitatea din Cluj de doctor în științele juridice. — Gratulăm!

Distincțiuni. Dl Dr. Iustin Colbasi, medic de regiment la reg. 64. din Orăștie, i-s'a conferit crucea de aur cu coronă pentru merite. Felicitări!

Redacțional. Dl Victor Lazar trebuind să părăsescă redacția „Foil Poporului“ spre a-și face la Seghedin osinda de 5 luni, a fost numit în locu-i ca redactor responsabil dl Silvestru Moldovan.

Avansări în armată. Între cei avansați cu ziua de 1 Maiu n. aflăm și pe dl Cornel Bardossy, locotenent auditor în reg. 50. avansat de căpitan auditor cl. II.

Fondul subsidiar. a primit de la Tr. Hădărean, din Vaida-Cămăraș, cor. 10. procente din subsidiul primit.

Sciri literare. Cu 1 Maiu n. a reapărut interesanta „Revistă catolică“ a părintelui Dr. Vasile Lucaci. Fôia va leși în fascicoll. la 1 și 15 a fie cărei luni și costă pe an 16 cor. — Din scrierile neuitatului poet Vasile Alesandru a apărut la institutul „Minerva“ al II. volum al scrierilor complete, cuprinzînd: teatru 1 volumul de aproape 400 pag. costă 1.50 lei.

Concurs pentru stipendii la meseriașii. Vener. Consistor publică concurs pentru dobîndirea ajutoarelor destinate meseriașilor din fund. Vancea cassa arhidieceșană. Acestea sînt: unul de 120 cor. la un sodal, care se va face măiestru, unul de 80 cor. la un învățăcel, care se face sodal, trei de câte 40 cor. și unul de 13 cor. 34 bani, pentru învățăcelii de meserii. Suoicelle sînt de a se înainta până la 20 Iuniu n.

Masa studenților a mai primit următoarele colecte: Ofic. paroch. Comișig, 90 bani Ofic. paroch. Turda-vechiă, 1.80. Biser. Sécădate, 4 cor. Sim. Marincas, Bogdana, 30 cor. Ofic. paroch. Ufalău, 6.40. Gavr. Cioba, Orșova, 4.48. Ioan Găbudean, Filea-inf. 5.10. Sim. Rus, Tur, 10.40 Ofic. paroch. Chechiș, 3. 70. Iosif Pop, Comana, 35.20 Moșe G. Negrea, Poșorta 8.60. Rom. Romanșan, Mărgău, cor. 11.28. iar contribuiri de la banca „Selagiana“ din Jibău, cor. 40. Dr. Ioan Turcu, Viena, 10 cor. „Albina“, Sibiu 200 cor. „Grănițerul“ Dobra, 10 cor. „Olteana“, Viștea-inf. 20 cor. „Crișana“, Brad, 20 cor.

Esamenul de calificățiune la „Institutul pedagogic gr. cat. din Blaș“ se va ține în 4 Iuniu st. n. a. c. și zilele următoare. Cererile sînt de a se înainta Direcțiunii institutului până în 1 Iuniu a. c.

Al doilea peregrinaj. Schițăm la loc de frunte succesul peregrinajului al doilea la Roma, și sperăm să putem da o descriere mai amănunțită în viitorul cel mai apropiat. De astă dată adaugem aici numele celor ce au participat: 1. Dr. Vasile Hossu, canonic-prelat. 2. Gavril Pon, canonic. 3. Alesiu Viciu, prof. 4. Aurel C. Domsa, redactor. 5. Basiliu Podobă, director de bancă. Cluj. 6. Vasile Suci, preot, Căpușni-de-cămpie. 7. Ios. Onciu, preot, Iclodul-mare. 8. Teofil Moldovan, preot Ineș. 9. George Repede, preot Homorod. 10. Dr. Ștefan Erdélyi, medic, Orăștie. 11. Iacob Murșan, prof. 12. David Radeș, forestier. 13. Nic. Racota, medic. Șeica-mare. 14. Ioan Godolan, notar. Giulatelec. 15. Aug. Paul, publicist. Brașov. 16. Flaviu C. Domsa, prof. Blaș. 17. Aurel Cirlea, stud. comere. Graz. 18. Aurelia Solomon, directora intern. de fete. 19. Elena Cirlea, Alba-Iulia. 20. Victoria Erdélyi, Orăștie. 21. Valeria Radeș. 22. Cornelia Hodoșiu. 23. Livia Domsa. 24. Aurelia Bariș. 25. Elisa Bodocan, 26. Lucretia Viciu. 27. Leontina Măcelar. 28. Livia Pop. Blaș. 29. Frid. Erdélyi. Beiuș. 30. Emil Frăncu, cleric bienal. 31. Adrian Oțoiu. 32. Andr. Macaveiu. 33. Romul Erdélyi. 34. Sept. Pop. 35. Coriolan Podobă, studenți cl. VIII. 36. Iuliu Hățegan. 37. Iuliu Hossu. 38. Aurel Neagoș. 39. Romeo Muntean. 40. Victor Suci. 41. Iosif Macaveiu. 42. Dem. Truța, studenți cl. VII. 43. Nicolaș F. Negruț. 44. Ioan Iancu, studenți cl. VI. 45. Ioan Florescu și 46. Ștefan Moga, studenți cl. V.

Întrunire colegială. Conform înțelesului avut în 12 Iunie 1893, cu ocașiunea absolvării studiilor gimnasiale la gimnasiul superior român gr. cat. din Blaș, pentru a ne întruni la 10 ani în ziua de mai sus în același loc — toți inbiții foști colegi sînt rugați a se înștiința cu posibilă urgență la subscrierul, pentru a se pute lua măsurile necesare pentru buna reușita a acestei revederi colegiale. Dr. Toma Cornea, avocat în Sighișoara (Segesvár).

„Cartea de aur“ la curia. Apelând dl Păcățianu sentința adusă de curtea de jurați din Cluj, contra sa, ca autor a „Cărții de aur“, Curia în ședința de la 30 April a redus pedepșa la 6 luni închisore de stat.

Mausoleul de la Plevna. La sfîrșitul lunii trecute s'a pus piatra fundamentală la mausoleul, ce se va ridica în amintirea soldaților români și ruși morți pe câmpiile Plevnei. Ceremonia acesta s'a făcut cu mare solemnitate și în fața unui public foarte numeros.

Scrisoarea patriarohului ecumenic din Constantinopol. „Ecclesiastiki Alithia“ (Adevărul bisericesc) organul patriarhatului ecumenic din Constantinopol, publică scrisoarea S. Sale patriarohului, adresată acum cât-va timp șefilor tuturor bisericilor autocefale ortodoxe pentru un schimb de vederi asupra următoarelor chestiuni: 1. Cări sînt mijlocele de a asigura unirea între bisericile ortodoxe și să apere credința în general contra spiritului anti-religios al secolului? 2. Este vreme de a se prepara terenul pentru apropierea amicală între biserică catolică romană biserică protestantă? 3. Cum vor pute înlesni unirea vechilor catolici cu biserică ortodoxă din Orient? 4. Să se înțelgă printr'o hotărîre comună a bisericii otodoxe din Orient asupra chestiunii calendarului ast fel în cât să se combine, pe cât posibil esactitudinea calendarului în raport cu observația regulamentelor eclesiastice stabilite. Sinodul din România a fost sesizat de aceste chestiuni. De signr. că se va ocupa în viitorea sesiune din Maiu.

Avis. Avem onore a încunoscința, că banca „Armonia“ cu 1 Maiu st. n. și-a deschis activitatea sa în comuna Cinculmare (strada „Pedrum“ cășile D-lui Hariton Prescurea). Tot odată avisăm, că banca primesce depuneri cu 5%. Iar împrumuturi dă cu 8%. Ore oficiose sînt în fie-care Joia de la 10—12 și Dumineca de la 11—12 ore. Cu stimă: Ioan Dejenariu. Iacob Macaveiu, președ. Dionisie Stanulet, notar.

Marile manevre se vor ține anul acesta, după totă probabilitatea, în jurul orașelor Radna și Lipova. Marestată Sa și archid. Franz Ferdinand cum și alți membri ai casei domnitore, încă vor lua parte la ele. Cuartirul domnitorului va fi la contele Zselenszki Robert în Neudorf.

Mulțumită publică. Direcțiunea bancei „Vlădăsa“ a dăruit pe sama școlii gr. cat. elementare din Aschileni-mare 22 manuale de școlă, cari s'au împărțit între pruncii școlari de la aceea școlă. Pentru această faptă generosă, subscrisa direcțiune, să sînte datore și pe această cale e esprima spect. direcțiunii a suri numitei bance cele mai ferbinti mulțumiri. Aschileni-mare 25/3 1903. Direcțiunea școlii „Aschileni-mare“. — Curatoratul bisericii greco-catolice din parochia filia Cisnădia își ține de datorință a mulțumi și pe această cale Institutului de credit și economii „Ariesana“ din Turda, care în adunarea sa generală ținută în 21 Februar 1903 s'a îndurat a vota pentru edificarea bisericii greco-catolice din Cisnădia suma de 5 corone trimițîndu-ne tot odată și libelul de depunere despre suma votată prin Preavenaratul Consistor Mitropolitan. Cisnădia în 26 Aprilie 1903. În numele curatoratului bisericesc: Pompiliu Simonetti, adm. paroch. Ioan Toma, curator I.

Necrolog. † Dimitrie Bulicrea, învățator la școlă română din Porumbacul-inferior, după lungi și grele suferințe, împărțit cu sîntele taine, în 1 Maiu n. a încetat din viață, în al 38-lea an al etății și al 16-lea al fericitei sale căsătorii.

Odihnescă în pace!

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

CREDINȚA.

Credința poate fi considerată din trei puncte de vedere: 1. teologic, când o privim în raporturile sale cu revelațiunea, de unde să nasc întrebările despre natura, libertatea, necesitatea și meritul credinței; 2. din punct de vedere ascetic, când îi considerăm influința asupra vieții creștinesci și asupra practicării virtuților; 3. în sfârșit din punct de vedere apologetic, când o punem față în față cu dușmanii ei, carii, cu toate că să folosesc de arme diferite, pot fi grupați sub același nume generic: necredincioși. Pe acești din urmă îi ating reflexiunile de mai la vale.

Nici că s'ar pute găsi un subiect mai actual și mai oportun. Nu știu dacă s'a afirmat în alte veacuri necredința cu mai multă cutezanță, ori mai bine zis, încăpăținare, de cât în zilele noastre; a cerceta aceasta, poate ar fi fără folos. Ceea ce e sigur e, că astăzi se manifestează cu o siguranță și sumeție atât de sgomotosă, în cât multe suflete simple șovăiesc, și mulți credincioși se pare că închină steagul credinței.

Necredincioșii își fac reclam și din numărul și din calitatea lor; dacă ar fi să le dai credință, ei sînt majoritatea, ei sînt dătătorii de ton în știință; societățile democratice, cea singur luminată, se compun din necredincioși. Să cercetăm care e adevărul în această dublă pretenție.

I.

Adevărul e, că necredincioșii sînt foarte puțini, ceea ce la prima vedere nici de cum nu s'ar pără. Evident, că nu înșirăm între ei partea cea mai mare a generațiunii tinere, omeni scăpați de Ieri alaltă-Ieri din școli, carii să mărturisesc de necredincioși, — asemenea nici ceata femeilor liber cugătore. Aici e vorbă de omeni, a căror calități, spirit, caracter, talent, studii, vristă, ne dau dreptul de a-i lua în serios. Dar indivizii, carii și-au pierdut credința, credincioșii de Ieri, carii azi au devenit necredincioși sinceri și convinși, sînt de tot puțin.

Ca să adevăresc faptul acesta, mă provoc la trei argumente: la morțe, la consciință și la mința sănătosă.

Ori cine știe, că morțe e o mare desvilitore a inimii omenești. Câte spirite tari, ajunse la acest înfricoșat moment, n'au mai avut curaj să-și susțină pretenziunile lor convinții? Necredința lor a fost de porunceală, la apropierea de pragul morții masca a cădută, și credința apărut din nou. Cel ce au avut ocaziune să fie în apropierea muribunților, cunosc strigătele dese ale acestora, după preot, neastimpețul, provenit din teama de a muri fără s. sacramente, acelea echouri elocvente a unui trecut antireligios, această frică mistuitoare, că va sosi prea târziu ministrul lui Iesus Christos. Pentru ce pun francmasonii pază la capul adeptilor lor în agonie, de nu pentru că să tem de redășteptarea credinței, care de comun e numai adormită? Și când, prin cea mai crudă barbarie, preoților le e închisă în-

trarea în aceste blăstămate locuințe, acestia, înțeleg necredincioșii, mor adese ori în desperare.

Nu e mult timp de când totă pressa s'a ocupat de o anecdotă, necunoscută până acum, despre momentele ultime ale unui din cei mai mari carifei a cugătării libere, Victor Hugo.

„Un vechi actor, mare admirator a lui V. Hugo, și amic a servitorului acestuia.“ scrie Petru Suan, „fu adus să vadă pe poet abia cu o oră după morțe a acestuia. Surprins de expresiunea chinului grozav și desperat, ce era întipărit pe fața mortului, exclamă: „O, în ce stare se află!“

„Hei, domnul meu“, răspuse servitorul „în momentul când era să-și dea sfârșitul dl V. Hugo, s'a ridicat de odată din pat, cuprins de o tremurare desperată, degetele i-s'au fost încârligat, și a strigat de două ori: „Un preot! Un preot!“

„Actorul emoționat, întors acasă, zise ficei sale: „Ei nu voiesc să mor ca el! Dacă mă voi bolnăvi, tu vei merge să aduci pe părintele Monsabré.“ Apoi adause: „Ei nu voi vorbi despre ceea ce am vădut; dar asta e tot una, e îngrozitor!“

„Ei nu pot garanta despre adevărul acestei anecdote. Afirm numai, că ea a fost povestită, puțin timp după morțe a lui V. Hugo, de însăși ficia actorului unei persoane, care mi-a repovestit-o mie, spunându-mi și unele nume, pe carii din discreție le retac. Actorul a murit, ficia sa locuiesc în Paris, unde s'a măritat la 1894. Nimic nu mă face să mă îndoiesc despre perfecta sa veracitate.“¹⁾

Ori cum ar sta absoluta autenticitate a acestei povestiri, istoria ne dă alte exemple, nu mai puțin hotărătore, și acestea sînt perfect sigure.

Așa e cazul lui Voltaire, carifeul necredincioșilor, care, în momentul când a fost să apară înaintea lui Dumnezeu, a trimis după părintele Ganthier, ca să vie să-l mărturisească, și care, vădend că îndurerații săi prietini Diderot și d'Alembert nu-l lasă pe preot să intre, a murit între ast fel de accese de desperare. În cât medicul lui a declarat, că nici odată n'au vădut ceva așa de înfrorător. „Furiile lui Arest“ — zice Tranchin — „nu se puteau asemăna cu chinurile lui.“

Cinci ani mai târziu muri d'Alembert, pedepsit însuși prin ceea ce a păcătuit. El adevăd îi zise lui Diderot: „Dacă vei fi de față la agonia mea, opresce să nu se apropie vre-un preot de mine.“ Ora supremă a sosit, d'Alembert s'a schimbat, și insista pe lângă amicul său să nu-l implinască această dorință. Dar Diderot a rămas neînduplecabil. „Dacă eu nu mă aflam acolo“ — zise el mai târziu cu o mustrușă ironie — „d'Alembert s'ar fi enfundat.“

Tot așa s'a întâmplat cu impiul Toussait, care pe patul morții își recunosc scandalul vieții sale, și primi cu căldură ultimele sacramente.

„Mărturisește“, — zice el — „înaintea lui Dumnezeu, pe care îl primesc, și înaintea cărnii mă voi prezenta, că dacă m'am

arătat puțin creștin în faptele și scrierile mele, acesta nici odată n'a fost din convingere.“

Laplace, unul din cei mai mari matematicianii a veacului XIX, după ce s'a arăt necredincios în totă viața, în ceasul morții a primit creștinesce s. Eucharistie și s. Maslu.

Scepticul Volney, când în una din călătoriile sale pe mare, din cauza furtunii se află în pericol de morțe. — s'a pus la recitarea rosariului dimpreună cu cei alaltă călători. Și când, trecend primejdia, unul își exprimă mirarea pentru această purtare a lui, răspuse: „Alta e a filosofa în chilia de lucru, și alta a fi pe mare în timp de furtună.“

Dupuytren, unul din medicii cei mai celebrii a veacului din urmă, după ce a trăit totă viața ca materialist, a voit să móră creștin. El a chemat la sine pe un preot din provincie, pe care mai înainte l'a fost curat dintr'un morb greș, și pe care îl iubia. În prezența unui om așa de ilustru, sermanul preot nu putu să nu-și manifesteze strimțorea, în care a ajuns. Morbosul înțelese și-i zise: „Nu te gena de loc. Tracteză cu mine ca și cu un copil, care e la primele elemente ale religiunii; eu am uitat-o aproape de tot.“

Dupuytren se mărturisi, primi s. talne și muri piș.

Necredința lui a fost numai un învâliș, cădend acesta, a rămas în plină lumină credinciosul.

Șirul acesta s'ar pute continua în infinit. Ori cine îl poate completa prin fapte analoage, ce se desfășură zilnic înaintea ochilor nostri.

Până și despre nefastul Zola scrie „l'Independance belge“, că morțe a mamei sale l-a clătinat ideile materialiste. „Pote-se“. — zicea el — „ca după viața asta să nu mai fie nimic, și ca despărțirea de ființele iubite să fie vecnică?“ Iar unul jurnalist l-a făcut mărturisirea aceasta: „Da, eu m'am luptat pentru pozitivism. El bine, după 30 de ani de luptă eu simt că mă clatin în convingerile mele. Credința religioasă prin ast fel de teorii a fost împedecată de a se desvolta.“

Ar mai rămăne să facem o contra-probă, arătend, că marii credincioși nici odată n'au cređut așa de firm, ca în momentele ultime. Ast fel e — între miile de exemple ce s'ar pute cita — principele de Condé, care aproape de morțe, zise celor ce-l încunjură: „Ei nici când nu m'am îndoit despre religiune, și acum mă îndoiesc cu atât mai puțin.“

Când Bossuet era aproape să-și dea sufletul, un sceptic din vremea aceea, lăsat la patul lui, cuteză să-l întrebe, dacă a cređut el tot de una ceea ce așa de bine a predicat și învățat, — marele muribunđ îi răspuse într'un ton ce desfide ori ce replică:

„Ei cred“.

(Va urma.)

¹⁾ Etudes, février 1902. L'Idole.

Din „Şematismul Iubilar al diecesei de Lugoj”.

Greutăţi dintre cele mai mari a trebuit să învingă, şi lupte dintre cele mai aspre a avut să suporte opera Sfintei Uniri, până la consolidarea sa în mijlocul poporului românesc. Arhieriei uniţi după timpuri, silitu-s'ău nu numai a da plept cu asemenea greutăţi, ci şi a promova pe întrecute prosperitatea ei, prin apărarea drepturilor prin înfrângerea pedecilor şi prin ridicarea de instituţiuni culturale pentru luminarea aceluiaşi mult încercat popor. Lipsa înse măreţei opere, cununa; bisericii românesce unite îi lipsia ceea ce constituie decoraţia de capetenie pentru o biserică particulară, adecă independenţa canonică de alte biserici particulare, basată şi întărită pe nobila dependenţă nemijlocită de la Scaunul Apostolic al Sfântului Petru. Laudă înse Domnului, că i-s'a dat şi această decoraţie. După 150 de ani de frământări şi delupte, de necasuri şi de suferinţe, biserica românescă unită şi-a dobândit această independenţă, şi a vădut răsărind pentru ea o nouă epocă de mărire şi de înflorire prin reactivarea Metropolei de Alba-Iulia prin înfiinţarea a două episcopii noi la Gherla şi Lugoj, şi prin toate acestea, prin constituirea ei în Provincia bisericească greco-catolică unită de limba română, în Ecclesiasticam provinciam Gaeco-Catholicam unitam lingua e Romanicae. — „autonomă şi independentă de la jurisdicţiunea ori cărei alte provincii bisericesce, atârând ea singur şi imediat de la Sfântul Scaun Apostolic al Romei după cum s'a declarat şi în Bulla Pontificie, carea se începe „Ecclesiam Christi“ de datul VI. Kal. Decembris 1853 relativă la restaurarea provinciei mitropolitane de Alba-Iulia.”¹⁾

Mai de aproape şi mai mult şi-a dat osteneala pentru fericita îndeplinire a acestei opere de nepreţuită valoare, episcopul de Oradea-mare Basiliu Erdélyi, carele şi numai prin aceea şi-a făcut merite dintre cele mai strălucite şi cu adevărat neperitore faţă de biserica greco-catolică română.

În siloamul lacrimilor de bucurie s'a înscădat ochii noştri, — serie mulţumind Consistorul din Blaş, sub Nr. 304 din 17/5 Aprilie 1850, Episcopului, — când am cetit înştiinţarea Prea Luminatei Măriei Tale pentru dobândirea încă a două episcopate şi un arhiepiscopat pentru uniţi noştri români din Ardeal şi ţara Ungurască. Dele Dumnezeu, şi noi ne rugăm, că Prea Luminaţă Măria Ta până la cele mai adânci bătrâneţe să Te împărtăşesci bucuriei rodurilor acestei osteneţii neobosite. Tot sub presiunea acestei neapuse bucurii, numitul Consistor, sub acelaşi dat şi număr a împărtăşit vestea clerului şi poporului prin următorul:

Circular Nr. 304—1850. „Dacă şi Dumnezeu a toate ştiutor, şi înainte vădător, căci din cele rele, încă scie scote bune, cele colţurose încă le face netede, pedepsece şi iar mângăie, în timpurile acestea de ispită, așa cu jalnice împrejurări ne-au cercetat, cât averea, cinstea, persóna, ba

totuşi din părintesca sa îndurare fără nici o mângăiere nu ne lasă, că afară de ceea chiar viaţa încă, a fie căruia era primejduită, ce de la preatericitul, şi preabunul nostru tinăr Împărat Christianissim credincios, naţiunea noastră română are în ceea politice cu totă incredinţarea a spera, din zelul chiar apostolic al Măriei Sale Prea luminatului Episcop a Oradiei-mari Basiliu Erdélyi, s'a îndurat pentru Uniţi noştri din Ardeal şi ţara Ungurască a funda încă două episcopii noi şi un arhiepiscopat, său Scaun mitropolitan iar unit, căruia episcopiile unite din zisele ţări să fie subordonate în cele sufletesce. Iată Iubiţilor Fraţi câtă plecare şi dragoste arată preabunul nostru Împărat, pentru a căruia lungă ocărnuire jertfe la Sfântul Altariu sintem datorii a înălţa, cătră români noştri de legea răsăritului uniti cu maica Biserica a Romei-vechi, cu care totă Biserica răsăritului, până la seculul al 11-lea era unită. Fiţi dar Fraţilor cu toţi credincioşi ţărei noastre în credinţă, tari ca petra, pe care Christos a întemeiat Biserica sa, că porţile iadului pe această nici odată nu o vor birui, fiţi credincioşi, pe cum tot de una aţi fost cătră măritul Tron al Casei Austriei; că cât bine a avut naţiunea şi clerul nostru în această ţară, singur şi tot de la această Casă Domnitore a avut şi pôte spera, că mai mare va avea. Care pentru statul îmbucurătorul cunoştinţe scriindu-vi-se, frăţesce rămânem“ etc.

După ce s'a hotărît în principiu din partea Guvernului imperial reactivarea mitropolei şi înfiinţarea celor două episcopii, Primătele Ungariei, Card. Ioan Scitovszky, la recercarea ministrului de interne, a numit o comisiune sub preşedinţa Episcopului Erdélyi, pentru studiarea şi pregătirea lucrărilor de lipsă în cestiune. Membrii comisiunii au fost: Din diecesa Făgăraşului, Constantin Alutan, canonic, Alesandru St. Şuluţ, vicariul Silvaniei, Constantin Papfalvi, vicariul Haşegului; din diecesa Muncaciului, Petru Anderco, vicariul Maramureşului, Ioan Făsy, protopop în Baia-mare; din diecesa Orădii-mari, Alesandru Dobra canonic, şi Iosif Papszilágy, canonic şi actnar al conferinţei. Comisiunea s'a întrunit la Oradea-mare în 10 Iunie 1850, şi în trei lungi şedinţe consecutive a discutat şi a formulat propunerile de lipsă pentru realizarea noii organizări a bisericii gr.-cat. române, şi cari propunerii s'a înaintat apoi fără de întârziere guvernului. Interprete al dorinţelor ardătoare ale clerului şi poporului român, s'a făcut chiar şi Chorul episcopesc catolic al Ungariei, carele întrunit fiind în luna lui August 1850 în conferinţă la Strigon, a hotărît în unanimitate subşternerea unei rugări la Maiestatea Sa pentru reactivarea metropolei de Alba-Iulia şi înfiinţarea celor două episcopate.

În urma acestora, la prea graţioasă dispunere a Maiestăţii Sale, cauza s'a pertractat în mod detaiat în mai multe conferinţe mixte ţinute la Viena, după cum se pôte vedea din următorul protocol:

Ad Nr. 259,230. Protocolul conferinţelor referitoare la regularea Dieceselor greco-catolice din Ungaria şi Transilvania, respective la înfiinţarea a lor două diecese

noie, şi reactivarea mitropolei de odinioară de Alba-Iulia. Prezenţi: D. Arhiepiscop de Strigon şi Primate al Ungariei Ioan de Scitovszky; D. Episcop greco-catolic de Oradea-mare Basiliu Erdélyi; Domniul Ministrul de interne, Dr. Alesandru Bach; de culte şi instrucţiunea publică, Conte Thun; Comisariul împărătesc plenipotenţiat pentru Transilvania Consilierul ministerial Bach; Privizer, consilier de secţie, ca notar.

Elaboratul asupra relaţiunilor şi lipselor celor mari ale bisericii greco-catolice din Ungaria şi Transilvania, apoi din Bănatul timişan şi Voivodatul sârbesc, prezentat în Ianuarie a. c. de Arhiepiscopatul de Strigon şi Principe-Primate al Ungariei, a servit spre întărirea convingerii deja câştigate prin cercetările anterioare, că pentru consolidarea bisericii greco-catolice înainte de toate a devenit postulul indispensabil înmulţirea episcopiiilor, ţinându-se consideraţiune la diferitele naţionalităţi, şi respective la împărţirea proporţionată a Episcopiei prea mari a Făgăraşului, carea cuprinde 1367 parochii cu 652,239 suflete.

Pentru formularea propunerilor speciale, în coînţelegere cu domnul Principe-Primate s'a constituit o comisiune anumită în Oradea-mare, sub preşedinţa Episcopului greco-catolic Basiliu Erdélyi, la care s'a chemat, reprezentanţii dieceselor mai de aproape interesate, adecă a Muncaciului, Făgăraşului şi a Orădii-mari.

Operatul comisiunii, prezentat de Principele-Primate cu datul de 31 Iulie a. c., şi după care sint de a se înfiinţa două episcopii noi, una în Baia-mare prin dismembrarea a 104 parochii cu 47,103 suflete, mai ales române din diecesă în preponderanţă rutenă a Muncaciului, apoi a 167 parochii cu 102,610 suflete din diecesa Făgăraşului, în urmă a 28 parochii, tare depărtate, de la scaunul episcopesc de Oradea-mare ale Diecesei de acelaşi nume cu 17,544 suflete, iar a două episcopii în Lugoj în Bănatul timişan, dismembrarea a 73 parochii din diecesa Făgăraşului cu 32,114 suflete şi 17 parochii din diecesa Orădii-mari cu 10863, s'a comunicat spre opinie comisarului împărătesc plenipotenţiat pentru Transilvania, carele chiar se afla în Viena.

(Va urma.)

Bibliografie.

A apărut:

Alesandru Ciura: **Eminescu şi Coşbuc**, note comparative, preţul 1 corobă. Studiul cunoscut cetitorilor noştri, a apărut într'un drăgălaş volum de 108 pagini.

„Convorbiri Literare“, Nr. 4, anul 37—1903, cu următorul cuprins: I. A. Rădulescu-Pogoneanu. Câte-va pagini din tinereţea lui Eminescu. — E. H. M., Poesil: Lacul Misurina, Ochiu îndurerat. — Ciru Oeconomu. Din Ruşar (roman). — Dr. N. Leon, Generaţiunea spontană şi darwinismul. — G. Bogdan-Duică, Logofătul Costache Conachi. — S. P., Gaston Paris (notiţă). — N. Iorga, Comunicări mărunte. — Bibliografie.

¹⁾ Concil. I. Prov. de Alba-Iulia şi Făgăraş din 1872. — Bulla „Ecclesiam Christi“ în întregimea ei în textul latiu se află publicată în Şematismul diecesei gr.-cat. de Oradea-mare din 1900.

„Sămănătorul“, sub direcția unui comitet. Anul II. Nr. 16. cu următorul sumar: Z. Birsan, De întâiu Maiu. — G. Stoica. În sărbătorii. — Verlain. Scrisoarea (poesie). — H. Chendi, Iuhă C. Săvescu. — M. Paleolog, Cântec. — Ion Birseanu. Romanțios. — C. Moldovaanu. Pastel. — Ion Scurtu, Cronica săptămânală. — Red., Răspunsuri. Numărul 20 ban. Abonamentul 10 lei pe an.

Vasile E. Moldovaanu: *Dușmănie roman.* prețul 1 coronă, form. 8° mic. pag. 112. E un episod din viața haiducului Dăian, că să ne exprimăm așa, deși autorul ne prezintă pe Dăian ca pe o persoană inocentă, care silit de împrejurări, a trebuit să năibegască. Stilul e ușor și povestirea curgătoare.

Mateiu Voileanu: *Momente din viața bisericească a Românilor ortodocși din Transilvania. 1780—1787. Sibiu 1003.* Cuprinde acte de pe timpul episcopului Gedern Nichitiel, acte care pe timpul războiului civil, s'au prăpădit și resfirat în toate părțile.

Dr. Ștefan Pop: *La unirea bisericii românești, partea I.* prețul 1 cor. Scriere polemică contra broșurii din Dr. G. Popovici, despre unirea românilor. Pag. 75. form. mare două colone. Se poate procura de la autor, Jezvin.

Dr. Isidor Marcu: *Teologia pastorală, vol. I. Didactica pastorală.* Blaș 1902. Opul de 415 pag. form. 8° mare e aprobat de Preaven. Ordinariat arhiepiscopesc și de Ven. Ordinariate de Orade. Gherla și Lugos. S'a recomandat clerului spre a fi procurat pentru bibliotecile parohiale.

Biblioteca „Unirei“: *Nume de familie la românii din Ungaria,* de Alesiu Viciu, prof. Blaș 1902. pag. 29. prețul 12 fl. Studiul acesta interesant s'a reprodus din colonele foii noastre, unde a fost publicat mai întâiu. În el se face o clasificare a numelor românești de familie, căutându-se originea lor. Se vinde în favorul fondului pentru „Masa studenților“.

Toma de Kempis: *Imitațiunea lui Christos.* tradusă după originalul latin de P. N. Urmată de un adans cu rugăciuni. Bacău 1902. pag. 362+87. prețul 1 leu.

Ioan F. Negruțiu: *Constituțiunea patriei sae drepturile și datorințele cetățenesci* Blaș 1903 pag. 104 prețul 50 fl. E o scriere foarte importantă pentru școlile civile și pedagogi. împărțind prețioase cunoștințe din drepturile și datorințele cetățenesci. Pote fi folosită cu mult succes și de privați.

Prof. Dr. Ioan Rațiu: *Vieța și operele lui Andrei Murășan.* Studiu istoric-literar. Blaș 1900. Prețul 2 cor.

Posta „Unirii“.

Am primit și achităm abonamentul de la: *Sovata* (Rectificare din Nr. 15.) pe 1899, 1900 și 1901. Foaia e abonată din 5 Februar 1897, și până acum numai pe an. 1898 este achitată. Așa dar din 1897 s'nt în restanță 11 luni, anul 1902 întreg și din 1903 până acum 4 luni.

Editor și redactor răspunzător:
Aurel C. Domșa.

Comunicarea trenurilor

prin gara Küküllőszög (Blaș)

(valabil din 1 Maiu 1903).

cătră	gara		de la
Teuș — Tövis			
226	persóne	persóne	102
1246	mixt	mixt	215
785	accelerat	accelerat	904
252	accelerat	accelerat	1228
Copșa — Kis-Kapus			
104	persóne	persóne	221
216	mixt	mixt	1243
905	accelerat	accelerat	734
1229	accelerat	accelerat	251
Sóvárád			
408	mixt	mixt	826
248			650

Inserate.

(54) 18—20

Numai 2.75 fl.

Să trimită cu ram-bursă ori anticipându-se prețul.

Un escelent ceas de busunar Remontoir, de nichel sistem „Patent Roskopf.“ Se vinde cu garanță de 3 ani. — Se dă gratis și o frumoasă catenă aurită și alte articole de reclam.

Celor ce nu le convine li se retrimite banii.

E. HOLZER

mare deposit de ceasuri și juvaere

Krakovia Stradom 18.

Liferantul oficialilor de stat.

Prețcuranturi se trimit la cerere gratis și franco.

Se caută agenți.

Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

— întemeiată la anul 1868 —

în Sibiu, strada Cîsnădiei nr. 5 (edificiile proprii),

asigură în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de incendiu și exploziune, edificiilor de orice fel, mărfuri, mobile, vite și produse economice etc.

— asupra vieții omului —

în toate combinațiile, capitale pentru casul morții, asigurări de zestre, de copii, rente, pe viață etc. etc.

Asigurări populare fără cerocetare medicală.

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului scadent.

Fonduri de rezervă și de garanție specială, cu finea anului 1900: **1,303.572 cor. 15 bani.**

Valori asigurate contra incendiului:

72,420.299 coróne.

Capitale asigurate asupra vieții:

9,248.543 coróne.

Pentru despăgubiri de incendii 3,003 550 c. pentru capitale asigurate pe viață 2,738.793 c.

Oferte și ori ce informațiuni se pot primi de la:

Direcțiune în Sibiu, str. Cîsnădiei nr. 5, et. I., curtea I., precum și de la subagenții din toate comunele mai mari.

Agenturi principale:

în Arad, Brașov, Cașovia, Cluș, Seghedin, Șopron, Szabadka și Timișóra.

(5) 14—52

EMINESCU și COȘBUC

de Alesandru Ciura, profesor.

Atragem atențiunea stim. nostri cetitori asupra acestei broșuri, care fiind scóse numai într'un număr restrîns de exemplare, se apropie de epuizare. — Exemplariul costă numai **1 cor. + 10 fil.** porto postal. — Se află de vînzare la Autor și la Tipografia seminarială din Blaș.

Intreprindere de transportarea și înmăgăzinarea mobilelor.

ZORN MÓR

==== BUDAPESTA, ====

VII. ker., Erzsébet-körút 21. szám.

Primirea transporturilor de mobile în caré de transport patent ces. reg. lucrate după model francez, parchetate complet și închise, pentru toate localitățile din țară și străinătate.

☎ TELEFON. ☎ Adresa telegrafică: ZORN MÓR, BUDAPEST. ☎ TELEFON. ☎

Transporturi de mobile pe tren și pe corăbi, fără întrerupere, cu cruțarea speselor de pachetat.

Inmagazinarea mobilelor

în magazine cu totul uscate și acomodate, pe lângă responsabilitate.

==== Representanți în toate orașele mai mari din țară și străinătate. ====

(9) 15-52

☞ Timbalele mele au fost decorate la espositia milenară. ☞

Timbale de salon

cu pedal, castanii, negre, cu o rezonanță foarte tare și plăcută, de o construcție bună, cu garanță de trei ani. Prețul de prăvălie 150 floreni, ér la mine se pot căpéta cu 75 floreni. Daú instrucție deplină pentru 8 fl. la lună.

==== Prescurant trimit gratuit. ====

JEGESI GÉZA

măiestru de țimbale diplomat și inventatorul țimbalei „Coróna de fier“.

BUDAPEST, VII., Nefelejts-utca 43. szám.

(10) 15-52

Bani mijlocesc mai ieftin, mai discret, și mai iute:

Ofițerilor, oficianților privați și de stat, industriașilor, negustorilor și persoanelor apte de credit.

==== Pe lângă replătire avantajoasă ====

Pe căsi, pământuri, realități, mijlocesc în locul prim al doilea și chiar și al treilea împrumuturi de amortisațiune cu 4 1/2 și 5 %.

Conversiunile cele mai complicate le mijlocesc iute, pe lângă remunerare ulterioară.

Câștig informațiuni industriale și comerciale de natura cea mai discretă din toate părțile țerii, și în sfârșit,

cauzele de tranșare ale comercianților necapabili de a plăti le descurc cu pricepere și mare grijă.

==== Pentru răspuns e de a se aclude marcă. ====

SZENES A.

Cancelarie de informații și tranșării comerciale.

BUDAPEST, VII. Erzsébet körút 22, 112.

(7) 15-52

==== Numărul patentei 16.794. ====

Carol Beck

pregător de ventilatoare patentate pentru ferestă.

BUDAPEST, VIII, József-utoza 14.

În atenția directorilor de școală!

6000 de bucăți sunt deja în folosință!

Pentru luarea măsurii, mă rog să vă adresați mie.

Nu sci nime ce-î sănătatea!!

și care ne-o putem păstra numai pe lângă ventilație potrivită.

Ventilatorul aflat și patentat de cătră Carol Beck este fabricațiune magiară, care întrece toate ventilatoarele din străinătate, atât în ce privește scopul, cât și bunătatea. Din punct de vedere sanitar, curentul e eschis prin apertura de 45 %. Se pot aplica la toate ferestile. Am foarte multe scrisori de recunoștință, cari dovedesc, că publicul e deplin mulțămît.

Prețurile ventilatoarelor:

Cel mai mare și mai greu, cu decorațiune.	C. 25.—
Pentru ferestă comune, școli, institute și locuințe private	„ 13.—
Pentru ferestă mai ușore și mai simple	„ 9.—
Ferestă de Closett	„ 7.60

Preliminar de spese gratuit:

Ventilatoarele mele se folosesc în următoarele locuri mai renumite. Casina Națională magiară, Ministeriul de comerț, Gimnasiul reformat, Ludoviceul, Școlile elementare de stat din Kispest și în mai multe spitale și școli din capitală și provincă, dovedindu-se de foarte bune.

Comandele atât în loc, cât și în provincă se efectuesc foarte prompt și foarte repede.